

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2011
6. volební období

61.

USNESENÍ

výboru pro evropské záležitosti
z 9. schůze konané dne 13. ledna 2011

**ke Zprávě o občanství EU za rok 2010 – Odstranit překážky pro výkon práv občanů EU
/kód dokumentu 15936/10, KOM(2010) 603 v konečném znění/**

Výbor pro evropské záležitosti po vyslechnutí informace vrchního ředitele Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády PhDr. Vojtěcha Bellinga, PhD., po vyslechnutí zpravodajské zprávy posl. Ivany Weberové a po rozpravě

s c h v a l u j e stanovisko, které je přílohou tohoto usnesení.

Jaroslav Lobkowicz v. r.
ověřovatel výboru

Ivana Weberová v. r.
zpravodajka výboru

Jan Bauer v. r.
předseda výboru

Zpráva o občanství EU za rok 2010 – Odstranit překážky pro výkon práv občanů EU

KOM(2010) 603 v konečném znění, kód Rady 15936/10

- **Právní základ:**
Dokument informační povahy.
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
9. 11. 2010
- **Datum projednání ve VEZ:**
18. 11. 2010 (1. kolo)
- **Procedura:**
Dokument nepodléhá hlasování v Radě.
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
Datované dnem 7. 12. 2010, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 7. 1. 2011 prostřednictvím systému ISAP.
- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**
Zpráva není v rozporu s principem subsidiarity.
- **Odůvodnění a předmět:**
Zpráva o občanství je vydávána společně s Aktem o jednotném trhu (KOM(2010) 608 v konečném znění). A stejně jako zmíněný Akt je i tato zpráva dokumentem politickým, který hodnotí dosavadní úspěchy a zároveň nastiňuje 25 dalších návrhů, které by měly přispět k dalšímu uvědomění si pojmu evropského občanství, které bylo zavedeno Maastrichtskou smlouvou r. 1992.

Toto občanství nijak nenahrazuje občanství jednotlivých členských států, ale určitým způsobem jej doplňuje. Ze statusu evropského občana nevznikají povinnosti, ale mohou z něj vznikat určitá práva, byť do značné míry zatím nejistá a zpochybnitelná.

Vývoj pojmu i obsahu evropského občanství se snažil zmapovat poslanec Evropského parlamentu Alain Lamassoure ve zprávě z 8. června 2008 a posléze Evropský parlament ve své zprávě „Problémy a perspektivy spojené se evropským občanstvím“ z března 2009. Nutnost posílení evropského občanství má za prioritu i předseda Komise Barroso.

Tato zpráva se tak na základě iniciativy předsedy Komise Barrosa snaží zmapovat současné překážky, které brání občanům řádně využívat možnosti evropského občanství a zároveň jsou zde navrhovány možnosti legislativních i nelegislativních opatření, které by měly sloužit k odstranění těchto překážek.

- **Obsah a dopad:**

Tento dokument je programového charakteru a sám o sobě nemá žádné přímé dopady. Je to koncepce dalších legislativních i nelegislativních opatření, které by měly přispět ke zkvalitnění obsahu evropského občanství.

Obsahuje 25 těchto návrhů a je rozdělen do 6 větších oblastí. První z nich je nazvaná občané jako soukromé osoby, kde nejzásadnějším návrhem je návrh nařízení, na základě kterého budou smíšené (rozuměno přeshraniční) páry (manželé či registrovaní partneři) moci zjišťovat, které soudy jsou příslušné a které právní předpisy se použijí na jejich vlastnická práva. Další návrh předvídá zjednodušení volného oběhu dokladů o osobním stavu.

Pod tuto oblast spadá také návrh, který by měl posílit právní ochranu osob podezřelých a obviněných v trestním řízení, včetně právní pomoci či komunikace s okolním světem, stejně tak jako návrh posilující ochranu obětí trestných činů.

Velmi citlivou oblastí, která není doposud harmonizovaná, je přeshraniční zdravotní péče. Komise si stanovila za cíl zajistit účinnější přístup k této péči, k čemuž by mělo přispět i vybudování on-line přístupu ke zdravotním údajům pacientů.

Druhou oblastí je oblast spotřebitelská. Na tomto poli má Komise za cíl předložit legislativní návrh na modernizaci předpisů o ochraně spotřebitelů či dále návrh na ukotvení práv cestujících ve všech druzích dopravy po celé EU. Dalším podnětem je nelegislativní opatření, kterým by se měl zveřejnit kodex práv uživatelů služeb on-line v EU či legislativní návrh na vytvoření celounijního on-line systému pro řešení sporů u transakcí v elektronickém obchodu.

Třetí oblastí, kterou se Komise ve své zprávě zabývá, je rezidence, studium a práce. V tomto ovšem Komise pouze velmi vágně navrhuje zjednodušit volný pohyb občanů EU a jejich rodinných příslušníků ze třetích zemí či zlepšit informovanost občanů.

Zbylé tři oblasti se týkají informovanosti, potažmo nedostatku povědomí o evropském občanství. Komise proti tomuto chce bojovat mimo jiné povinným zveřejňováním výsledků voleb do Evropského parlamentu, současně chce ale také předcházet tomu, aby občané EU byli připravováni o svá politická práva z důvodu pohybu po EU. Zbylé návrhy pak mají povětšinou nelegislativní charakter a týkají se např. vytváření nových internetových portálů, jako např. *Youth Europe*.

- **Stanovisko vlády ČR:**

Vláda ČR obecně záměr Komise umožnit občanům EU lépe využívat svá práva vítá, stejně jako snahu o zlepšení jejich informovanosti. Konkrétní legislativní návrhy však bude vláda pozorně sledovat, přičemž zejména u legislativních opatření bude důrazně sledováno dodržování zásady subsidiarity a posuzována míra regulativní zátěže.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

Přípravná fáze v Evropském parlamentu.

• **Závěr:**

Výbor pro evropské záležitosti

1. **b e r e n a v ě d o m í** Zprávu o občanství EU za rok 2010 – Odstranit překážky pro výkon práv občanů EU;
2. **j e t o h o n á z o r u**, že možnosti uplatňování práv z titulu evropského občanství jsou zatím velmi nedostatečné a vítá proto přijetí této zprávy o občanství, která by se mohla stát odrazovým můstkem pro zlepšení stávající situace;
3. **p o v a Ź u j e** však za důležité apelovat na Komisi, aby zvažovala přijetí legislativních opatření s ohledem na princip subsidiarity, zejména při uvažovaných návrzích legislativních aktů v oblasti trestního řízení;
4. **s e d o m n í v á**, že v otázkách spotřebitelského práva by se zatím mělo posečkat na hodnocení výsledků řádné transpozice stávajících právních předpisů, než bude přistoupeno k jejich další novelizaci;
5. **ž á d á v l á d u**, aby ho informovala o dalším průběhu projednávání Zprávy o občanství EU za rok 2010 – Odstranit překážky pro výkon práv občanů EU.

Jaroslav Lobkowicz v. r.
ověřovatel výboru

Ivana Weberová v. r.
zpravodajka výboru

Jan Bauer v. r.
předseda výboru